

Prinsjesrede 2014: een nieuw ritueel moment

PRINSJES
FESTIVAL

De Prinsjesrede, een wedstrijd voor speechschrijvers die onderdeel is van het jaarlijkse Prinsjesfestival rond Prinsjesdag in Den Haag, had dit jaar als opdracht: 'Schrijf een rede voor een nieuw ritueel moment'. Afgelopen maandag werden de winnaars bekend-

gemaakt tijdens een bijeenkomst in Pulchri Studio in Den Haag. De winnende rede, die op deze pagina is afgedrukt, is geschreven door twee auteurs, Else van Nieuwkerk en Sidney Vollmer, respectievelijk debat-trainer en schrijver/copywriter in Amsterdam. De tweede prijs ging

naar Hanneke Kulik (ministerie van Financiën), de derde naar Leonoor Russell (Eerste Kamer). De drie redes werden maandag voorgedragen door acteurs van het Nationale Toneel.

De jury die de winnende redes koos, bestond dit jaar uit voorzitter Bob

Hiensch (oud-ambassadeur), Pien van Gemert (Nationale Toneel), Luuk van Middelaar (essayist en medewerker Europese Raad), Michel Reinders (winnaar vorig jaar), Petra Stienen (arabist) en Gertjan van Schoonhoven (Elsevier).

Oranje Vlam

Else van Nieuwkerk en Sidney Vollmer

Beste mensen van Nederland, Normaal spreekt een niet-normaal mens u toe via de televisie: een koning, een politicus of voetballer.

Maar hier sta ik, Jouke de Vries, docent van groep acht van basisschool De Regenboog uit Franeker. Iemand met een beroep dat door tienduizenden wordt uitgeoefend, en iemand met een achternaam die door zo'n 73.000 Nederlandse families wordt gedeeld.

Normaal geef ik dictees, bedenk ik rekentootsen en hang ik kinderen een plasketting om. Maar de nationale loting bepaalde dat ik hier, voor u, als Onbekende Nederlander, de allereerste Oranjerede van Nederland mag houden. Het zal u vast niet verbazen dat ik een klein beetje zenuwachtig ben. Want zoals we in het zwijgzame Franeker zeggen: *'It moat al in goede sprekker wêze dy't it in swijger ferbetteret.'* Oftewel: het moet wel een heel goede spreker zijn die de zwijger kan verbeteren.

Wat ik te zeggen heb, duurt dan ook slechts vijf minuten. Zodat u stipt om twaalf uur uw vrienden en familie een fantastisch nieuwjaar kunt wensen. Twee minuten om terug te blikken, één minuut om vooruit te kijken en twee minuten om u uit te nodigen voor iets prachtigs.

Allereerst die terugblik. Hoewel Nederland er goed voorstaat, met een draaiende economie, mensen die in vrijheid opgroeien en grotendeels in harmonie samenleven, was 2014 geen gouden jaar. Ik denk aan de penalty's tegen de blauw-witte Argentijnen; aan de vrouw met de baard die ons de Songfestivaltitel belette. En ik denk even aan onze schoolhond Boelie, die bij het West-Friese Hondenkampioenschap óók al naast het podium terechtkwam.

Maar wat dat leed overschaduwde, is uiteraard de gruwelijke vliegtuigramp in Oekraïne. Bijna driehonderd onschuldige doden, onder wie 196 Nederlanders. Studenten uit Amsterdam. Gezinnen uit Hilversum. Kinderen uit Zutphen. Hun dromen versplinterden boven velden vol zonnebloemen.

Temidden van die gitzwarte zomerdagen van 2014 zag ik ook warme kleuren. Ik zag Nederlanders samen huilen, samen rouwen, samen stil zijn. Dáár grepen wij Nederlanders niet mis. We

grepen elkaar. Waar woorden tekortschoten, brachten onze gezamenlijke rituelen ons terug in de haven. Een bloemenzee. Een minuut stilte. Een stille tocht.

Dat ontroerde en troostte me.

Welnu, ten tweede, dan. Als ik in de toekomst kijk, zie ik een Nederland voor me dat niet alleen in voorspoed, maar óók in tegenspoed zijn oranje hart laat spreken. Een Nederland dat groot én klein leed met gepast medeleven zal ondersteunen. Een Nederland waarin iedereen, ongeacht geslacht, afkomst of seksuele voorkeur wordt gerespecteerd. Een Nederland, dat waakt voor cynisme, en zijn kwetsbaarheid durft te tonen.

Dames en Heren, dat Nederland wil ik heel graag een handje helpen. Daarom introduceer ik vandaag een nieuw ritueel. Een tegenhanger voor de oranje vlaggetjes ten tijde van feestelijkheden.

Dit hier is de Oranje Vlam, die op onze duistere, kille dagen het Nederlandse vuur brandend zal houden.

Ik nodig u dus uit voor een nieuw ritueel. Er zijn 17 miljoen Oranje Vlammen, eentje voor iedere Nederlander, en ze worden gratis naar u verstuurd. Zoals u ziet, is de Oranje Vlam een eenvoudige lampion in de vorm van een vlam. Elk waxinelichtje past erin. U plaatst de Oranje Vlam in uw raamkozijn. U steekt hem aan als u verdrietig bent, om iets groots of om iets kleins. Of u steekt de Oranje Vlam aan voor een ander, als teken van compassie. Voor de bekende of de onbekende, voor het individu of voor de groep.

Voor wie u hem ook aansteekt, de Oranje Vlam is een teken van saamhorigheid. Van dat wat Nederland sterk maakt: dat we er voor elkaar zijn als het nodig is.

Voor iedere wandelaar, fietser of automobilist op de Nederlandse weg wordt uw Oranje Vlam een moment van herkenning en bezinning. Iemand ziet een lichtje branden en realiseert zich: er is daar verdriet, er wordt daar gedacht aan iemand.

Laten we ervoor zorgen dat het ontsteken van de Oranje Vlam iets is dat Nederlanders doen voor elkaar. Met elkaar. Zonder vooroordeel. Zonder haat. Zonder cynisme.

De Oranje Vlam wordt iets van ons. Voor de stratenvegers en de professoren. Voor de senioren vol levenservaring en de starters vol dromen. Voor de pizzakoeriers en de bankiers. Voor de chatters en de ICT'ers. Voor de boeren en de hoeren. Voor de kleuters en de ouders.

Voor uw burens en voor u.

Voor die intens trieste gebeurtenissen waar geen woorden voor zijn. Een klein gebaar. Een klein ritueel. Met 17 miljoen deelnemers of alleen: het zal verschil maken.

Voor alle Nederlanders, die Nederland rijk is.

Ik wens u allen een prachtig, warm en gloedvol 2015 toe.

